

Arkivsak-dok. 20/01307-38
Saksbehandler Sivert Dombu

Saksgang	Møtedato	
Kommunestyret	25.05.2022	15/22

Saksframlegg

Rindal inn i framtida - Lokal utviklingsplan - utlegging til høring

Kommunedirektørens innstilling:

Kommunestyret vedtar å legge vedlagte utkast til «Rindal inn i framtida – Lokal utviklingsplan» ut på høring med frist 25.6.2022.

I høringsperioden vil kommunen gjennomføre dialogmøter med mulige samarbeidspartnere som er nevnt i planen.

Sluttbehandling vil skje i kommunestyret etter sommeren, og iverksetting av de tiltaka som vil være kommunens ansvar, innarbeides i handlingsprogrammet for 2023-26

Saksopplysninger

Nye folketallsprognoser i 2020

Bakgrunnen for å sette i gang arbeidet «Rindal inn i framtida» høsten 2020 var SSBs nye befolkningsframskriving for perioden fram mot 2050. Ifølge SSB sin prognose vil Rindal kommune med byråets hovedalternativ få en betydelig befolkningsnedgang, fra ca 2.000 innbyggere i 2020 til i underkant av 1.700 innbyggere i 2050. Andre alternativer for framskriving gir enda dårligere folketallsutvikling.

Dette er dramatisk annerledes enn de prognosene som ble tatt inn i kommuneplanens samfunnsdel så seint som i 2018. Da var framskrevet folketall i 2040 så høgt som 2.191 med hovedalternativet og 2.088 i alternativet med låg nasjonal vekst.

De nye prognosene oppleves av mange som en klar trussel mot mulighetene for å skape ei god utvikling for bygda og folket her. To viktige spørsmål reiser seg:

- Er det mulig å gjøre prognosene til skamme?
- Kan bygda tilpasse seg på en god måte til ei framtid med færre innbyggere?

Arbeidet med utviklingsplanen

Kommunestyret vedtok i april 2021 å sette i gang arbeidet med «**Rindal inn i framtida - lokal utviklingsplan**». Det framgår av vedtaket at dette er ikke noen formell revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og heller ikke noen fullstendig revisjon av næringsplanen, men ei oppdatering med nye mål og arbeidsmåter for den nærmeste framtida, noen nye tiltak og framheving av hva som er de viktigste tiltaka nå. Omdømmearbeidet «Tid til å leve» vil naturlig inngå, og det bør også tas inn hensyn til bærekraft, klima og miljø.

Vedtaket sier også at det skal hentes det inn ekstern støtte fra Distriktssenteret, fylkeskommunen og andre, at det skal gjennomføres spørreundersøkelser og at det er ønskelig å involvere Rindal Næringsforum, Ungdomsrådet og andre organisasjoner i bygda.

Samme dag gjennomførte kommunestyret et innledende gruppearbeid med noen eksterne innledere og deltakere. Det ble også satt av midler fra næringsbudsjettet til formålet. Videre sa kommunestyret at planarbeidet ikke må vare for lenge, og at målet ikke er sjølve plandokumentet, men samfunnsutviklinga planen kan føre til.

Vi har i arbeidet etterpå sett det som avgjørende at kommunen sjøl har eierskap og tar ledelsen, ved å investere i egen planprosess og engasjere bredt både innenfor og utenfor egen organisasjon, for å oppnå gode langsiktige virkninger.

Ordførerens næringsteam har deltatt i arbeidet internt. Der sitter ordføreren, kommunedirektøren, næringsrådgiveren, landbruksrådgiveren og plan- og utviklingssjefen. Flere enhetsledere hadde et særskilt ansvar under oppstartmøtet. Eksterne samarbeidspartnere har vært Plankontoret, Næringshagen, Innveno, Distriktssenteret og fylkeskommunen.

Vi har blanda erfaringer med å invitere til brede folkemøter, og dessuten har det vært nødvendig å tilpasse seg til restriksjoner som følge av pandemien. Dette har medført at mye av arbeidet har foregått i fem parallelle arbeidsgrupper.

Ordføreren har etter fullmakt oppnevnt ei referansegruppe med folkevalgte og representanter for Rindal Næringsforum. Gruppen har hatt flere møter, særlig i forbindelse med innbyggerundersøkelsen. Allerede fra starten og ved valget av tema for arbeidsgruppene har vi i ønsket å framheve at kvaliteter ved bygda kanskje er vel så viktig som arbeidsplasser for at folk skal velge å bo her og flytte hit i åra som kommer.

Arbeidet i grupper ble innledet med felles digital innledning og fem parallelle oppstartmøter 24.11.2021. Der begynte gruppene arbeidet med å utforme «sin» del av utviklingsplanen. Medlemmer i gruppene har vært folkevalgte, kommuneadministrasjonen, organisasjoner, bedrifter, ressurspersoner, hyttefolk, mm. Oppnevninga av eksterne gruppemedlemmer har vært tilpassa til hvert fagområde. Det var tanken at ungdom skulle få sitt eget opplegg, men det har vist seg å være vanskelig. Noen av gruppene har likevel hatt kontakt med Ungdomsrådet.

Det er gjennomført tre-fire samlinger i hver gruppe, og hver gruppe har hatt en dedikert gruppeleder og sekretær. Gruppene har jobba i en prosess for å hente inn relevant stoff utenfra og få fram konkrete forslag til tiltak. Oppdraget gikk også ut på å prioritere strengt. Det er trolig bedre å ha noen ganske få og mer omfattende tiltak som en virkelig gjør noe utav, enn femti tiltak som i næringsplanen fra 2017. Kommunen sitter på noen økonomiske og arbeidsmessige ressurser for å sette planen ut i live, men det er også særdeles viktig å få inn forpliktelser fra andre om å yte bidrag og ta ansvar for å gjennomføre tiltak. Gruppelederne har hatt i oppdrag å sørge for å forankre konkret ansvar for framtidig oppfølging før gruppa avslutter arbeidet sitt.

Arbeidet med forankring og finansiering fortsetter i den neste fasen når vi skal sette det hele sammen til en helhetlig plan, gjennomføre høring og gjøre vedtak i kommunestyret.

Gjennomføring av spørreundersøkelser

Fra Holtålen kommune har vi fått et entydig råd om først å kartlegge hvilke jobber som de nærmeste åra vil bli ledige i både kommunal virksomhet og i private bedrifter ved at folk slutter eller går av med pensjon. Der veit de av egen erfaring at omfanget vil vise seg å være betydelig. For å ha et godt kunnskapsgrunnlag om lokale forhold ble det derfor gjennomført to ulike spørreundersøkelser:

- a. Bedriftsundersøkelsen i juli-august 2021
- b. Innbyggerundersøkelsen i september 2021

Innbyggerundersøkelsen ble utført av kommunen med omfattende hjelp fra Distriktsenteret. Resultatene er beskrevet nærmere i vedlegg 6 til denne planen.

Forholdet til samfunnsdelen (2018) og næringsplanen (2017)

Gjennom samtaler med Distriktsenteret og fylkeskommunen har vi kommet til at vi denne gangen vil få til en mye enklere planprosess enn det som kreves av en full revisjon av samfunnsdelen. Det er altså snakk om en temaplan heller enn en kommunedelplan. Den bør ha færre, enklere og mer realistiske mål. Vi må tørre å være konkrete og å prioritere ganske strengt hvor innsatsen skal settes inn. Tidshorizonten kan kanskje være så kort som til neste kommunevalg, og planen må også henge sammen med den årlige rulleringa av kommunens fireårige handlingsprogram.

Planen vil ikke sette gjeldende næringsplan eller gjeldende samfunnsdel til side, men være et oppdatert og handlingsretta supplement.

[Kommuneplanens samfunnsdel fra 2018](#) angir innenfor ni områder utfordringer, mål og strategier for Rindal kommune fram mot 2028. Punktene «dette vil vi gjøre» skal være en tydelig rettesnor for arbeidet i de ulike sektorer og for de temaer/områder der det er behov for mer detaljert planlegging, herunder for økonomiplan og handlingsdel.

Nærmere prioritering og detaljering av arbeidet for å nå målene, skjer i det årlige arbeidet med økonomiplan og handlingsdel.

[Næringsplanen fra 2017](#) har disse hovedområdene:

- 1: Videreutvikling av jordbruk og skogbruk med tilleggsnæringer
- 2: Næringsutvikling for eksisterende bedrifter
- 3: Tiltak for nyetablerere/gründere
- 4: Videreføring av omdømmearbeidet «Tid til å leve»
- 5: Tiltak for reiseliv, kulturbasert næring og servicebedrifter
- 6: Samferdselstiltak for folk og næringsliv
- 7: Utdanning, rekruttering og kompetanseheving

Vurdering

Vedlagt her er et nesten ferdig utkast til plandokument. Det mangler fortsatt sammendrag og henvisninger til Norman-utvalgets forslag. Et varsla innspill fra Marianne Solbakken i Distriktsenteret mangler også. Utkastet er dessverre så langt fritt for bilder. Alt dette vil bli retta opp før sluttbehandlinga.

Kommunedirektøren vil anbefale at kommunestyret konsentrerer seg om kapittel 5 med sortering og prioritering av de mange tiltaka fra de fem gruppene. Kapitlet framstår som svært omfangsrikt, og det ville nok være en fordel om en gjennom høringa og sluttbehandlinga kan komme fram til ei enda strengere prioritering, for kommunen har ganske begrensa ressurser å sette inn i utviklingsarbeidet slik det er nå.

Tanken er at kommunestyret nå i mai legger planutkastet ut på høring. Kommunedirektøren ser for seg at det kan komme ganske store endringer etter høringa, særlig for kap 5.

Ei tid var det tanker om sluttbehandling før sommerferien, men det er ikke lenger realistisk, dersom en skal kunne gjennomføre ei meningsfull høring. Kommunaldirektøren legger derfor nå opp til høringsfrist i slutten av juni, redigering av plandokumentet gjennom sommeren og sluttbehandling på første møte etter ferien.

Hensikten med høringsrunden er mangesidig:

- gode svar fra folk, bedrifter og organisasjoner vil gjøre planen bedre
- mange vil bli bedre kjent med utfordringene bygda står overfor og hvilke tiltak som kan settes inn
- gjennom dialog med kommunen kan andre aktører forplikte seg til å være med på deler av arbeidet og ta ansvar for ei god gjennomføring

I høringsperioden kommer kommunen til å invitere til dialogmøter med folk, bedrifter og organisasjoner i bygda.

Noen tiltak vil kunne iverksettes straks når planen er vedtatt, men den samla framdrifta og finansieringa av de tiltaka som vil være kommunens ansvar, vil bli innarbeidd i kommunens handlingsprogram for 2023-26

Vedlegg